

.....۹۹۰ تومانی بودجه احیای دریاچه صرف چه اموری شد؟!

قرار بر این است در قالب طرح احیاء دریاچه ارومیه در مدت ۱۰ سال این دریاچه به سطح تراز اکولوژیک خود یعنی ۱۲۷۴ متر از سطح آبهای آزاد برسد.

برای اجرای این طرح در قالب ۲۹ پروژه و ۱۰۱ زیر پروژه در مدت ۱۰ سال افزون بر ۱۲ هزار میلیارد تومان اعتبار پیش بینی شده است.

روز گذشته عیسی کلانتری در تبریز از اختصاص و تامین ۹۹۰ میلیارد تومان از بودجه احیاء دریاچه با وجود مشکلات مالی دولت خبر داد.

او همچنین در هفتمین نشست ستاد احیا دریاچه ارومیه آذربایجان شرقی همچنین از اختصاص مبلغ ۴۰۰ میلیارد تومان دیگر از اعتباران دریاچه تا پایان دی خبر داد و گفت: با این رقم در مجموع بیش از ۷۵ درصد اعتبارات سال جاری دریاچه تخصیص می باید و پیش بینی می شود تا اسفند ماه ۱۵ درصد دیگر هم تخصیص یابد.

دبیر ستاد دریاچه ارومیه همچنین از اتمام عملیات انتقال بیش از ۲۰۰ میلیون مترمکعب آب سد پسوه به دریاچه ارومیه تا دو ماه آینده خبر داد و گفت: از طریق سد چراغ و یس هم بیش از ۱۰۰ میلیون مترمکعب که با همان مقدار آب سد بوکان جایگزین می شود وارد دریاچه ارومیه خواهد شد.

برای آبیاری تحت فشار محدودیت مالی وجود ندارد

کلانتری در ادامه سخنان خود با تاکید بر تداوم همکاری بهره برداران و کشاورزان در ارتباط با اصلاح الگوی کشت و استفاده بهینه از آب اعلام کرد: دولت برای اجرای شبکه های تحت فشار در حوزه دریاچه ارومیه محدودیت اعتباری ندارد و به فراخور ظرفیت های محلی نسبت به تزریق اعتبار اقدام می کند.

همچنین رئیس ستاد استانی احیاء دریاچه ارومیه در استان آذربایجان غربی نیز در گفت و گو با خبرنگار پایگاه اطلاع رسانی و خبری جماران در باره آخرین وضعیت این دریاچه اظهار کرد: هرسال افت سطح آب دریاچه ارومیه حدود ۴۰ سانتی متر بود که در ۲ سال گذشته این میزان به حدود ۳۰ سانتی متر تنزل یافته است.

نتیجه هزینه کرد احیاء دریاچه در سال های آینده محسوس خواهد بود

هادی بهادری در پاسخ به این سؤال که بودجه تخصیص یافته برای احیاء دریاچه ارومیه در استان آذربایجان غربی صرف چه اموری شده است، بیان کرد: از ۹۹۰ میلیارد تومان تخصیص یافته بیشتر بودجه صرف امور زیربنایی، از جمله خرید دستگاه های حفاری برای حفر تونل انتقال آب که هزینه بالایی داشته است شده است و تا پایان انتقال آب و ورود آن به دریاچه ارومیه نمی توان نتیجه این هزینه ها را مشاهده کرد. ایجاد شبکه فاضلاب و تسویه پساب ها و انتقال آب به دریاچه و ایجاد آبیاری تحت فشار هم از اقداماتی است که نتیجه آن را در سال های آینده خواهیم دید.

نماینده استانی ستاد احیاء دریاچه ارومیه با بیان اینکه هدف اولیه ستاد احیاء جلوگیری از خشک شدن کامل دریاچه بود افزود: الان زمینه ورود آب به دریاچه در آستانه فراهم شدن است. اکثر رودخانه ها لایروبی شده اند و اگر بارش ها اتفاق بیافتد به سمت دریاچه هدایت خواهند شد. قبلا بارش ها به دلیل وجود گل و لای زیاد آب به دریاچه منتقل نمی شد. با اتصال زرین رود به سیمینه رود شرایط مهیا شده است تا در صورت رهاسازی سد بوکان یا وجود بارش آب به سمت دریاچه هدایت خواهد شد.

رهاسازی ۱۳۰ میلیون متر مکعب آب سدها تا دوماه آینده

بهادری در مورد سدهایی که در مقابل رودخانه های منتهی به دریاچه ارومیه بسته شده بود نیز اظهار کرد: سدهای زیادی که قبلا احداث شده اند سالیان سال است که به کار خود ادامه می دهند و فقط فعالیت سدهای نازلو و باراندوز متوقف شده است و از سوی دیگر

آبگیری سد شهید مدنی تبریز هم متوقف شده است. دو سه سدی هم که آبگیری شده بودند آزادسازی شدند در ادامه رهاسازی آب سدها که از سال گذشته شروع شده است امسال نیز همین روند ادامه خواهد یافت و سدهای بوکان، حسنلو و ساروق تکاب امسال هم رهاسازی خواهند شد. امسال ۷۰ میلیون متر مکعب از سد بوکان رهاسازی شده است و ظرف دو ماه آینده ۱۳۰ میلیون متر مکعب آزاد خواهد شد و از طریق زرینه رود و سیمینه رود به دریاچه ارومیه خواهد ریخت.

۵۰۰ کیلومتر انتقال آب با لوله در مزارع آذربایجان

وی با ارائه این توضیح که بودجه تخصیص یافته برای احیاء دریاچه ارومیه در اختیار دستگاه ها قرار می گیرد خاطرنشان کرد: ستاد احیاء خود بودجه ای در اختیار ندارد و صرفاً به تخصیص آن به دستگاه ها می پردازد و خود ستاد ردیف اعتباری برای کاری اجرایی در اختیار ندارد. سال گذشته حدود ۲۴ میلیارد تومان برای اجرایی کردن طرح آبیاری تحت فشار و آبیاری بارانی در اختیار جهاد کشاورزی آذربایجان غربی قرار داده شده است که حدود ۲۵۰۰ هکتار اجرایی شده است و حدود ۷۰۰۰ هکتار هم در دست اجراست. حدود ۵۰۰ کیلومتر هم انتقال آب با لوله در مزارع آذربایجان غربی انجام گرفته است. این طرح ها امسال هم ادامه خواهد یافت.

موانع بوروکراتیک مانع توسعه آبیاری مکانیزه

نماینده استانی ستاد احیاء دریاچه ارومیه با اشاره به استقبال مردم از انتقال آب با لوله یادآور شد: با توجه به کمبود آب و درک این موضوع از سوی کشاورزان استقبال خوبی از اجرای این طرح شده است. ولی آبیاری تحت فشار به خاطر وجود موانع بوروکراتیک و سخت گیری قانون پیشرفت چندان نداشته است. مشکل این است که برای اجرای آبیاری تحت فشار نیاز به وجود سند زمین های زراعی است و الزام قانون به سنددار کردن زمین ها جهت تبدیل آبیاری سنتی به تحت فشار روند کار را کند تر کرده است.

اتخاذ سیاست های تشویقی برای آبیاری تحت فشار

وی از یک طرح تجمیعی برای عبور از این مانع خبر داد و افزود: اگر بتوانیم زمین های کشاورزی را به صورتی تجمیع کنیم و مثلاً ۶۰۰ هکتار از زمین های یک روستا را به صورت یکجا تحت آبیاری تحت فشار قرار دهیم این مشکل حل می شود. برای تشویق کشاورزان برای استقبال از این طرح یک سیاست تشویقی هم تدبیر شده است ۱۵ درصد

سهم آورده کشاورز برای ایجاد آبیاری تحت فشار را از طریق وام در اختیار کشاورز قرار دهیم. در ضمن ۸۵ درصد بقیه این مبلغ توسط دولت پرداخت می شود.

سختگیری در برخورد با متخلفان آب بیشتر شده است

نماینده استانی ستاد احیاء دریاچه ارومیه با اعلام اینکه سختگیری دستگاه ها در برخورد با بهره برداری غیرمجاز از چاه های عمیق و نیز حفر چاه ها در اطراف رودخانه ها نسبت به سالهای گذشته خیلی بیشتر شده است خاطرنشان کرد: در چند ماه گذشته بیش از ۷۰ دستگاه حفاری توسط سازمان آب آذربایجان غربی ضبط شده است. چاه ها با اولویت چاه هایی که در کنار رودخانه ها قرار دارند با شدت و جدیت بیشتری بسته می شوند. با این وجود کنترل سایر چاه های موجود در دشت ها هم در برنامه کاری وزارت نیرو است و در راستای تعادل بخشی آبهای زیرزمینی روند خود را طی می کند.

ثبت ۱۱۴ سمن در آذربایجان غربی

بهادری در پاسخ به سئوالی درباره مشارکت های مردمی و نقش سمن ها در احیاء دریاچه ارومیه نیز گفت: سمن ها اصولاً برای احیاء خیلی ضروری هستند و در اکثر نقاط دنیا این کار را سمن ها انجام می دهند. اما پایه و بنیه سمن ها ضعیف است و چون در گذشته جدی نگرفته شده اند آنقدر توانمند نیستند که کار دست بگیرند و بیشتر آنها در مرحله آموزش و آماده سازی قرار دارند. ما در این یکی دو سال ۱۱۴ تشکل در استان ثبت کرده ایم که به عنوان سازمان های غیر دولتی به کمک کشاورزی و احیاء دریاچه بیایند.

میزان بارش ها نسبت به سال گذشته کمتر شده است

نماینده استانی ستاد احیاء دریاچه ارومیه در آذربایجان غربی در بخش دیگری از گفتگو و در پاسخ به سئوال خبرنگار جماران در باره تاثیر بارش های اخیر برف بر وضعیت دریاچه اظهار کرد: ۷۰ میلی متر برفی که باریده بود حدود ۴ میلی متر بر آب دریاچه افزوده است. امسال نسبت به سال قبل میزان بارندگی و افزایش ارتفاع سطح آب دریاچه هنوز کمتر است. تاثیر بارش برف با فاصله زمانی بر تراز دریاچه تاثیر می گذارد و نمی توان بلافاصله تاثیر این بارش ها را دقیقاً برآورد کرد.

مردم در ارومیه نمک تنفس می کنند

وی همچنین درباره عوارض خشک شدن بخشهای بزرگی از دریاچه ارومیه بر روی سلامت مردم در شهر ارومیه و دیگر سواحل این دریاچه گفت: مردم در ارومیه نمک تنفس می کنند. در اکثر کولرهای آبی خانه ها قندیل های نمک آویزان شده است. طبق برآوردی که در تبریز شده است فشار خون مردم یک واحد افزایش پیدا کرده است. به خاطر رسوب لایه های نمک بر روی گلها میزان تولید عسل در کندوهای عسل بسیار پایین آمده است. آب مروارید و خس خس سینه در کودکان این مناطق بیشتر شده است. میزان سقط جنین احشام بالا رفته است. آذربایجان غربی رتبه یک ابتلاء به سرطان کشور شده است و نگرانی های در مورد سلامت مردم در این زمینه جدی است. ما نگران این هستیم که به سرنوشت دریاچه آرال گرفتار شویم. بعد از خشک شدن دریاچه آرال ۵۰۰ هزار نفر به سرطان مبتلا شدند.

با وجود تخصیص بودجه و انتشار خبرهای مثبت بعد از هر نشست درباره احیاء دریاچه و خوشحالی مردم و فعالان زیست محیطی بعد از هر بارش، دریاچه ارومیه هنوز در وضعیت احتضار قرار دارد. آسیب های ناشی از خشک شدن آن بر سلامت مردم تاثیر می گذارد و اجرای برخی از مصوبات ستاد و طرح های زیربنایی با مشکلاتی مواجه است. به نظر می رسد با وجود اهتمام دولت و انگیزه ستاد احیاء دریاچه برای پیش بردن کار، سرعت حرکت رضایت بخش نیست و بعضا با آسیب هایی در رابطه با سلامت مردم منطقه مواجه خواهیم بود که در آینده قابل جبران نباشد. یک بازنگری و یک مرور بر موانع و چالش های پیش روی احیاء دریاچه ارومیه می تواند به اصلاح نقاط ناکارآمد، قوانین دست و پا و گیر و روند بوروکراتیک غیر ضروری به بهبود سرعت حرکت طرح های مرتبط با احیاء دریاچه را سبب شود. حال که در فصل سرد سال قرار داریم و روند تبخیر کند است، چرا بر روی این چالش ها تمرکز نکنیم و به آن نیا نیشیم. / نصرنیوز